

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul Procuraturii de circumscripție Bălți, Lilia Prisacari, împotriva sentinței Judecătoriei Drochia din 10 martie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 mai 2020, în privința inculpaților

Popa Adrian xxxxx

Popa Constantin xxxxx

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>03.02.2020 - 10.03.2020,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>26.03.2020 - 24.06.2020,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>10.08.2020 - 21.10.2020.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia din 10 martie 2020, cauza fiind judecată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Popa Constantin xxxx a fost condamnat în baza art. 27, 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal la 150 de ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Procesul penal în privința lui Popa Adrian xxxxx pe art. 27, 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal a fost încetat, în legătură cu faptul că părțile s-au împăcat.

Corpurile delictive: - automobilul "Volkswagen Transporter", n/î xxxx, care se păstrează pe teritoriul xxxxx, urmând a fi restituit proprietarului Popa Tudor, după intrarea sentinței în vigoare; masa lemnoasă de specie stejar cu volumul de 2,84 m³ care se păstrează pe teritoriul xxxx, urmând a fi restituit proprietarului ÎS "xxxx", după intrarea sentinței în vigoare; un ferestruu mecanic de model GL-5200 și un topor metalic cu mâner din lemn, care se păstrează pe teritoriul xxxx, urmând a fi transmis în proprietatea statului, după intrarea sentinței în vigoare.

Cererea procurorului privind confiscarea specială în mod solidar din contul inculpaților în proprietatea statului contravaloarea automobilului "VW Transporter", n/î

xxxx, a unui ferestruu mecanic de model GL-5200 și a unui topor metalic cu mâner din lemn, în mărime de 40.000 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

A fost scos de sub sechestru automobilul "Volkswagen Transporter", n/î xxxx, ce aparține cu drept de proprietate lui Popa Tudor, aplicat prin încheierea Judecătorei Drochia din 01.01.2020.

2. Instanța de fond a constatat că, Popa Constantin, la 11 noiembrie 2019, orele 08:00, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu fratele său, Popa A., acționând cu intenție directă, adică, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, din interes material, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane și însușirea lor ulterioară, cu automobilul „VW Transporter”, n/î xxxx, la volanul căruia se afla, s-au deplasat în fâșia forestieră din extravilanul s. xxxx, r-nul xxxx, arie protejată de stat care este gestionată de ÎS "xxxx", unde au tăiat ilegal arbori de specia „Stejar”, masa lemnoasă a cărora este în volum de 2,84 m³, la preț de 2880 lei, însă, din motive independente de voința făptuitorilor, nu și-au dus acțiunile criminale până la capăt și nu au reușit să încarce toată masa lemnoasă în automobilul menționat supra, fiind reținuți de colaboratorii poliției la fața locului.

Popa Adrian, la 11 noiembrie 2019, orele 08:00, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu fratele său, Popa C., acționând cu intenție directă, adică, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, din interes material, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane și însușirea lor ulterioară, cu automobilul „VW Transporter”, n/î xxxx, la volanul căruia se afla Popa C., s-au deplasat în fâșia forestieră din extravilanul s. xxxx, r-nul xxxx, arie protejată de stat care este gestionată de ÎS "xxxx", unde au tăiat ilegal arbori de specia „Stejar”, masa lemnoasă a cărora este în volum de 2,84 m³, la preț de 2880 lei, însă, din motive independente de voința făptuitorilor, nu și-au dus acțiunile criminale până la capăt și nu au reușit să încarce toată masa lemnoasă în automobilul menționat supra, fiind reținuți de colaboratorii poliției la fața locului.

Instanța a reținut că inculpații în totalitate și-au recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate la urmărirea penală, pe care le-au recunoscut și asupra cărora nu au obiecții.

Dat fiind că probele administrate dovedesc vinovăția inculpaților, acțiunile lor urmează a fi încadrate în baza art. 27, 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, ca tentativă de furt, adică tentativă de sustragere pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, acțiune intenționată îndreptată nemijlocit spre săvârșirea infracțiunii dacă, din cauze independente de voința făptuitorului, aceasta nu și-a produs efectul.

La fel, instanța a statuat că reprezentantul părții vătămate IS "xxxx", Ilnițchi Leonid, a declarat că la fața locului a depistat doi copaci defrișați și inculpații. Prejudiciul a fost restituit integral proprietarului. Solicită încetarea procesului penal în privința inculpatului Popa Adrian, din motivul că s-au împăcat și careva pretenții față de el nu are.

Totodată, solicitarea procurorului privind confiscarea în mod solidar de la Popa C. și Popa A. în proprietatea statului a contravalorii automobilului „VW Transporter”, n/î xxxx, utilizat de către inculpați pentru săvârșirea infracțiunii incriminate, cu costul

de 40.000 lei, un fereastră mecanic de model GL-5200 și un topor metalic cu mâner din lemn, urmează a fi respinsă, ca neîntemeiată, din motiv că, automobilul este proprietatea tatălui acestora, Popa Tudor, iar în cadrul ședinței de judecată nu a fost probat complicitatea ultimului la săvârșirea infracțiunii date.

Reieșind din faptul că, inculpații au achitat integral prejudiciul cauzat reprezentantului părții vătămate în mărime de 2880 lei, este necesar de a scoate de sub sechestru automobilul Volkswagen Transporter, n/î xxxx, pe motivul decăderii necesității de menținere a acestuia sub sechestru.

3. Procurorul în Procuratura raionului Râșcani, Alexandru Paladi, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă confiscarea specială a contravalorii automobilului "VW Transporter", n/î xxxx, prin încasarea în mod solidar din contul inculpaților a sumei de 40.000 lei; confiscarea specială în contul statului a unui fereastră mecanic de model GL-5200 și a unui topor metalic cu mâner din lemn.

Apelantul a invocat că, automobilul sechestrat nu putea fi confiscat în proprietatea statului, deoarece nu este al inculpaților, dar aparținea cu drept de proprietate tatălui acestora, Popa Tudor, iar acesta nu a cunoscut despre faptele comise de fiii săi, precum și personal nu a participat la comiterea infracțiunii cercetate.

Ca urmare, conform prevederilor art. 106 alin. (3) Cod penal, dacă bunurile menționate la alin. (2) lit. a) și b) aparțin sau au fost transferate oneros unei persoane care nu știa și nici nu trebuia să știe despre scopul utilizării sau originea bunurilor, se confiscă contravaloarea acestora.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 mai 2020, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că, în ședința de judecată în instanța de apel, procurorul nu a susținut cerința confiscării speciale a unui fereastră mecanic de model GL-5200 și a unui topor metalic cu mâner din lemn, întrucât prin sentință aceste obiecte recunoscute ca corpuri delictive au fost deja transmise în contul statului. Astfel, instanța de apel nu se v-a expune în acest aspect, deoarece chestiunea ridicată a fost soluționată de către instanța de fond.

Totodată, conform materialelor cauzei penale, automobilul „Volkswagen Transporter”, n/î xxxx, utilizat la săvârșirea infracțiunii în cauză, aparținea cu drept de proprietate lui Popa Tudor, care este părintele inculpaților.

Astfel, referitor la argumentul invocat în apel de procuror ce ține de confiscarea specială în contul statului a contravalorii automobilului dat, prin încasarea în mod solidar de la inculpați în contul statului a sumei de 40.000 lei, se vor reține prevederile art. 1 Protocolului 1 al CEDO, conform căror orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietate decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Astfel, confiscarea în speța nu este o recompensă a prejudiciului statului, dar o măsură de siguranță și de pedepsire a inculpatului pentru comiterea infracțiunii înscrinate (cauza CEDO Bendenoun vs France din 24 februarie 1994).

Ori, rațiunile CEDO în această privință, stipulează că pentru a recunoaște intervenția proporțională, ea trebuie să coincidă cu gravitatea încălcării în cauză.

Prin urmare, confiscarea contravalorii mijlocului de transport nu este proporțională cu gravitatea faptei comise, în situația în care prejudiciul cauzat prin infracțiune a fost restituit.

La fel, confiscarea specială a contravalorii automobilului „Volkswagen Transporter”, n/î xxxx, în mărime de 40.000 lei, solicitată de procuror, nu este necesară într-o societate democratică și nu este proporțională circumstanțelor cauzei, mai ales că prin pretinsa infracțiune nu s-a cauzat prejudiciu statului sau societății, inculpaților fiindu-le stabilită o pedeapsă prevăzută de lege, iar partea vătămată nu a avut careva pretenții față de ei.

Totodată, la materialele cauzei nu există careva raport de evaluare a valorii mijlocului de transport „Volkswagen Transporter”, n/î xxxx, ori, contravaloarea care se solicită să fie încasată, urma să corespundă valorii bunului.

Reeșind din cele enunțate, soluția instanței de fond referitor la transmiterea automobilului „Volkswagen Transporter”, n/î xxxx, proprietarului Popa Tudor, după intrarea sentinței în vigoare, a fost una întemeiată.

5. Procurorul Procuraturii de circumscripție Bălți, Lilia Prisacari, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel.

Recurenta a invocat că, conform prevederilor art. 106 alin. (3) Cod penal, dacă bunurile menționate la alin. (2) lit. a) și b) aparțin sau au fost transferate oneros unei persoane care nu știa și nici nu trebuia să știe despre scopul utilizării sau originea bunurilor, se confiscă contravaloarea acestora.

La caz, automobilul sechestrat nu putea fi confiscat, deoarece aparține cu drept de proprietate tatălui inculpaților, Popa Tudor, iar acesta nu a cunoscut despre faptele comise de fiii săi, precum și personal nu a participat la comiterea infracțiunii cercetate.

Mijloacele de transport și alte mijloace destinate, folosite pentru comiterea infracțiunii, fiind corpuri delictive, pot fi confiscate în beneficiul statului, sau confiscată contravaloarea acestora ca măsură de siguranță și este prevăzută de lege, iar legea, în acest sens, este clară, precisă și previzibilă.

Soluțiile instanțelor de judecată de respingere a solicitărilor privind confiscarea în proprietatea statului a contravalorii bunurilor folosite la comiterea infracțiunii, ar putea servi ca o *incitare* a persoanei de a comite alte fapte similare. Ori, potrivit înscrisurilor din materialele cauzei, în privința inculpatului Popa C. au mai fost pornite cauze penale, unde obiect al infracțiunii erau alte mijloace de transport care aparțineau bunelului Popa Teodor. Circumstanțele respective pot constitui un factor relevant la aprecierea necesității confiscării contravalorii mijlocului de transport.

Cu referire la argumentul instanțelor că partea acuzării nu a probat valoarea bunului, contravaloarea căruia se solicită a fi confiscată, este de menționat că, în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, nemijlocit la întrebarea instanței de judecată privind valoarea automobilului din speță, inculpații au indicat că este cu mult mai mare decât cea indicată de procuror.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Conform art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt reprezintă stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Sub acest aspect, se reține că recursul procurorului este fondat în drept pe temeiul din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței (*pct. 5 din decizie*).

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat care ar fi erorile concrete de drept și esența circumstanțelor că instanța a admis o eroare gravă de fapt, dar raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care i-ar fi afectat soluția, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârilor atacate în acest sens (*pct. 5 din decizie*).

De asemenea, în recurs lipsește cu desăvârșire critica, în fapt și în drept, a argumentelor și concluziilor concrete a instanțelor de fond și de apel privind aspectele vizate în recurs, invocate în descriptivul hotărârilor contestate, întemeiate fiind și pe jurisprudența relevantă a CtEDO (*pct. 2., 4., 5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul procurorului nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al procurorului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurentă.

Ori, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei se atestă că, împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura neaplicării confiscării speciale a contravalorii automobilului care nu aparține inculpaților, cât și în lipsa unei evaluări legale a costului acestui mijloc de transport, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, indicând argumentat și detaliat motivele pentru care au respins solicitarea respectivă a

acuzării, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul de pe rol (*pct. 2. - 4. din decizie*).

În acest sens, este relevantă și jurisprudența CtEDO, potrivit căreia, simpla faptă de încălcare a legislației nu este destulă pentru aplicarea măsurii de confiscare. Este necesar de stabilit dacă măsura de confiscare corespunde gravității situației create (*cauza Ismaylov vs F.Rusă din 06.11.2008*). Confiscarea nu este o metodă de recompensare a prejudiciului statului, dar ca o măsură de siguranță și de pedepsire a inculpatului pentru comiterea infracțiunii incriminate, la care instanțele trebuie să țină seama că acesta să nu fie vădit disproporțională față de natura și gravitatea faptei, raportat cu bunul supus confiscării (*cauza Bendenoun vs Franța din 24.02.1994*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Ori, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, se observă că recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5.* din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele și probele cauzei în latura neaplicării confiscării speciale a automobilului.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2), a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura confiscării speciale în alt sens decât cel pe care îl propune acuzația este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea doar acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul vizat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Totodată, conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, în recurs pot fi invocate doar acele temeuri care au fost indicate și în apel. Astfel, argumentele specificate în recursul ordinar că: *”soluțiile instanțelor de judecată de respingere a solicitărilor privind confiscarea în proprietatea statului a contravalorii bunurilor folosite la comiterea infracțiunii, ar putea servi ca o incitare a persoanei de a comite alte fapte similare. Ori, potrivit înscrisurilor din materialele cauzei penale în privința inculpatului Popa C. au mai fost pornite cauze penale, unde obiect al infracțiunii erau alte mijloace de transport care aparțineau bunelului Popa Teodor. Circumstanțele respective pot constitui un factor relevant la aprecierea necesității confiscării contravalorii mijlocului de transport”*, nu au fost invocate și în apel, deci nu au niciun suport legal (pct. 3.- 5. din decizie).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurentă, că hotărârile atacate cuprind motivele pe care se întemeiază soluția și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul Procuraturii de circumscripție Bălți, Lilia Prisacari, împotriva sentinței Judecătoriei Drochia din 10 martie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 mai 2020, în privința inculpaților Popa Adrian xxxx și Popa Constantin xxxx, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 13 noiembrie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun